

آلرژی غذایی

دکتر عبدالرضاوارسته^۱ - دکتر فرحزاد جباری^۲ - دکتر مجتبی سنکیان^۳

چکیده

آلرژی غذایی به واکنشهای غیرطبیعی بدن اطلاق می شود که به واسطه پاسخ سیستم ایمنی به اجزای غذایی ایجاد می گردند. در دهه های اخیر آلرژی به عنوان یک مشکل تهدیدکننده سلامت عمومی مطرح گردیده است. شیوع آلرژی غذایی در کودکان تا ۱۰٪ تخمین زده شده است؛ این میزان در افراد بالغ کمتر از ۲٪ می باشد. این شرایط در کشورهای مختلف دنیا متفاوت بوده و تا حدود زیادی از فرهنگ غذایی مردم تأثیر می پذیرد. آلرژی های غذایی، پروتئین ها و یا گلیکوپروتئین هایی با وزن مولکولی بین ۱۰ تا ۷۰ کیلودالتون می باشند. آلرژی ها بر اساس نحوه تحریک سیستم ایمنی به دو گروه تقسیم می شوند: نوع اول به دلیل تحریک سیستم ایمنی (پس از صرف مواد غذایی) باعث ایجاد پاسخ علیه مواد غذایی در روده می شوند و نوع دوم دارای واکنش متقاطع (تشابه ساختمانی) با آلرژی های موجود در هوا (اغلب گرده گیاهان) می باشند؛ بنابراین در نوع دوم، مرحله اول حساس سازی افراد، برخورد با آلرژی زای استنشاقی می باشد. در مرحله بعد چنانچه فرد از ماده خوراکی که تشابه آنتی ژنی با آلرژی های استنشاقی دارد، استفاده نماید، این ماده خوراکی باعث ایجاد آلرژی می شود. شکل گیری یک پاسخ آلرژیک نیز، اغلب، با تولید IgE در بدن در مواجهه با آلرژی زای غذایی آغاز می گردد. IgE اختصاصی به سلول های ماستوسیت و یا بازوفیل متصل و باعث دگرانولاسیون آنها در تماسهای بعدی با ماده آلرژی زا می شود. پیامد این فرایند، رها شدن تعداد فراوانی از واسطه ها از جمله هیستامین می باشد. این واسطه ها می توانند باعث ایجاد علائم بالینی آلرژی مانند کهیر، خارش و شوک آنافیلاکسی شوند. تشخیص آلرژی های غذایی با روشهای مختلف درون تنی و برون تنی صورت می گیرد که می توان به گرفتن شرح حال از بیمار، معاینه فیزیکی، تست پریک، حذف غذاهای مشکوک از رژیم بیمار و انواع تست های چالش اشاره نمود. از جمله متداولترین درمانها که برای آلرژی های غذایی به کار گرفته می شوند، حذف ماده غذایی آلرژی زا از رژیم غذایی بیمار، درمانهای دارویی، ایمونوتراپی و درمان با مکمل های غذایی می باشد. در سالهای اخیر نیز استفاده از آلرژی های غذایی نو ترکیب با کمک مهندسی ژنتیک امکان تشخیص انواع آلرژی ها را با حساسیت بالایی فراهم ساخته است.

واژه های کلیدی: آلرژی؛ آلرژی زا؛ آلرژی غذایی

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (دوره ۱۵؛ شماره ۲؛ تابستان ۱۳۸۷)

دریافت: ۱۳۸۶/۱۱/۴ اصلاح نهایی: ۱۳۸۷/۳/۲۸ پذیرش: ۱۳۸۷/۴/۲۵

^۱ نویسنده مسؤول؛ دانشیار گروه آموزشی ایمونولوژی بخش ایمونوبیوشیمی مرکز تحقیقات ایمونولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

آدرس: مشهد- میدان بوعلی - پژوهشکده بوعلی - مرکز تحقیقات ایمونولوژی

تلفن: ۰۵۱۱-۷۱۱۲۴۱۰ نمابر: ۰۵۱۱-۷۱۱۲۵۹۶ پست الکترونیکی: varasteha@mums.ac.ir

^۲ استادیار مرکز تحقیقات ایمونولوژی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

^۳ استادیار بخش ایمونوبیوشیمی مرکز تحقیقات ایمونولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد